No. 1663

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5,00; voor de buitensteden ƒ6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

ZATURDAG, 9 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar [illegible] worden tegen ƒ1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels [illegible] cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bov[illegible] 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

1½ C. ZEGEL

AMSTERDAM, 8 Oktober.

Eene geachte hand schrijft ons [illegible]:

Het volgende komt mij belangrijk genoeg voor, om het te vertalen; welligt komt het UEd. insgelijks belangrijk genoeg voor, om het een plaatsje in Uw veel geacht dagblad te vergunnen. Mij dunkt, de schrijver, de helaas! zoo diep gevallen de *Lamennais*, slaat hier, zoo als men zegt, den spijker wel op den kop. Wanneer men, èn atheisten, èn deïsten, èn protestanten van den ouden, èn protestanten van den nieuwen stempel, ook diegenen niet uitgesloten die zich bij voorkeur de verlichten dezer eeuw en anti-revolutionair noemen, — wanneer men in deze dagen, welligt nog meer dan toen de *Lamennais* deze woorden schreef, deze allen als in éénen drom in slagorde ziet geschaard tegen de Katholijke Kerk en hare bedienaars, ten koste zelfs van hunne principes, ... dan is het niet onbelangrijk een antwoord te lezen op de vraag:

"[illegible] zijn de oorzaken van den haat, welke zekere [illegible] tegen de Katholijke Kerk voeden?"

Hoort [illegible]!

De kat[illegible] meer woede dan ooit aangev[illegible]. Men stelt hare leer en hare eeredienst [illegible] lijk daglicht, men lastert haren stichter, men honet hare bedienaars, men belastert hen, men geeft hen ten prijs aan den publieken haat, men gebruikt tot zelfs geweld om de prediking van het Evangelie te beletten; en de rebellen verwaardigen zich zelfs niet meer de [illegible] af te schaffen, de godsdienst van Karel de Groote en van Lodewijk IX, van Duguesclin en van Torenne, van Bossuet en van d'Aguesseau, van Vincentius de Paulo en van Fenelon (hier te lande zouden wij er bij voegen de godsdienst van Willibrordus, van Arnoud, van graaf Willem II). Het komplot in het duister gesmeed door eenige sektarissen van de laatste eeuw, wordt in het heldere daglicht voltrokken, en wel met eene verwoedheid waarvan geen voorbeeld bestond.

De godsdienst, de sterkste en misschien thans de eenige hinderpaal zijnde tegen de revolutie, welke men voorbereidt, en geene onwettige magt zich kunnende bevestigen zoolang de godsdienst eenigen wettigen invloed behoudt, zoo is het natuurlijk, dat zij een haat inboezemt geëvenredigd aan de begeerte, die men heeft om de bestaande orde omver te werpen. Van daar die pogingen der revolutionnairen om der godsdienst in den geest der menigte alle krediet te ontnemen, om tegen haar de passiën te wapenen, die hare voorschriften met voeten vertreden en wier bedreigingen haar verontrusten, alsmede om de gouvernementen, die dezelve maar al te zeer gehoorzamen, over te halen, haar stelselmatig te verdrukken, en haar onder het gewigt van [illegible] lijkheden, welke men den missionarissen aandoet, die ware soldaten zoowel van het koningschap als van het altaar, in tijden van dwaling en lafhartigheid. Zij leeren den volkeren gehoorzamen aan het Opperhoofd door God aangesteld, hunne eeden te eerbiedigen, elkander te beminnen, het ongelijk te vergeven en het te herstellen; welk eene ergernis! Indien men aan hun fanatismus geen paal en perk stelt, zal het hun eindelijk nog gelukken alle vijandschappen uit te dooven, alle tweedragt tot den laatsten kiem uit te roeijen. Ten strijde dan tegen de missiepredikers, tegen die uitroepers der misdaad, die naar alle oorden heen trekken, om de gewetens te doen ontwaken, gedurig dezen verschrikkelijken kreet herhalende: *Berouw en vergiffenis!*

De revolutiemannen hebben weinig vrees voor de wetten; zijn zij zwak, dan ontduiken zij ze, zijn zij sterk, dan vertreden zij die; zij hebben zelfs geen ontzag voor de legers, want er bestaan immers middelen om den geest van deze te veranderen; maar zij sidderen voor het Kruis; zij kennen zijn vermogen. De herinnering aan de wonderen, welke het zoo menigwerf wrocht, verontrust hen tot in hunnen slaap. Uit dat geheiligde hout komt eene kracht voort, die hen beangstigt en ter neder slaat. Zij zien eene bedreiging van wraak, daar waar de overige menschen een teeken van zaligheid ontdekken.

Maar om beter in te zien, hoezeer de godsdienst hun in den weg staat, hebben wij slechts gade te slaan, welke hunne plannen zijn: zij tasten de wettige magten aan en trachten in de Kamers onzer volksvertegenwoordigers mannen in te dringen, die aan de godsdienst een eeuwigen haat hebben toegezworen, dewijl, volgens hen, de misdaad slechts eene opinie is, die in de Kamers hare vertegenwoordigers moet hebben; zij tasten de zedeleer aan, wijl zij geen ander regt dan dat der bezitting erkennen; in één woord, zij tasten de gansche maatschappelijke orde aan. Zij moeten dus noodzakelijk de godsdienst omver werpen, de godsdienst, die de grondslag en waarborg voor de gestelde magten is, die de regten der menschheid heiligt, alle misdaden veroordeelt, en alzoo een onoverwinnelijke hinderpaal tegen de revolutien stelt.

Maar indien de revolutiemannen (1) te dezen opzigte hunne belangen volmaakt begrijpen, wat moet men dan denken van een gouvernement, hetwelk, in stede van dergelijke [illegible] te onderdrukken, en tegen hen de godsdienst te verdedigen, die een bolwerk voor de veiligheid van den Staat zelve is, hun diezelfde godsdienst als een verachtelijk aas toewerpt, om hunne vraatzucht te stillen? Hoe zal men zulk eene waanzinnigheid uitleggen? en nogtans noemt men dit wijsheid [illegible] hij zeide: *alles droomt tegenwoordig.*

Tot hiertoe hebben wij slechts gesproken van hetgeen men uitwendig waarneemt. Maar wanneer men tot hoogere beschouwingen opklimt, dan ontdekt men in de natuur zelve van den gevallen mensch eene algemeene oorzaak van den haat tegen de katholijke godsdienst, eene oorzaak welker invloed zich op duizenderlei wijzen openbaart op alle plaatsen en in alle tijden, en aan welke men oorspronkelijk de menigvuldige vervolgingen moet toeschrijven, welke het Christendom heeft moeten verduren.

Wij worden geboren om te gehoorzamen. Er bestaat eene wet van waarheid, die de regel van het verstand, en eene wet van orde, die de regel des harten is. Maar de mensch is van nature wars van allen regel; hij verfoeit de gehoorzaamheid. Zijn hoogmoed, naar eene volkomene heerschappij hakende, verzet zich tegen de pligten, die hem de afhankelijkheid van eene hoogere magt voorschrijven. Nu bevat de katholijke godsdienst, als eene volmaakte openbaring van de wet der waarheid en der orde, alle pligten van den mensch; zij noodzaakt zijne rede, zijn hart, zijne zinnen aan deze twee groote wetten te gehoorzamen. Sterk door het gezag van God zelven, eischt zij eene algemeene volstrekte onderwerping, en door de onbuigzame standvastigheid harer voorschriften en de onbewegelijkheid harer leer staat zij onwankelbaar vast tegen den hoogmoed.

Men begrijpt ligtelijk dat eene godsdienst, die zoo zeer in strijd is met onze levendigste hartstogten, aan zekere menschen eenen diepen afkeer inboezemt. Welken weg hunne passiën ook inslaan, zij is daar om ze te bestrijden; zij weet van geen transigeeren, en met haar is geene overeenkomst te sluiten. Zij duldt niet, dat men eene enkele van die waarheden verwerpe, welke zij beveelt te gelooven; dat men zich ontsla van de beoefening van eene enkele dier deugden, die zij ons oplegt. Gedachten, wil, daden, er is niets wat zij niet regelt; zij beheerscht den geheelen mensch, en door de gehoorzaamheid vrijwaart zij hem van de zwakheid des verstands, die de dwaling is, en van de zwakheid des harten, die de hartstogten zijn. Moet het ons dan verwonderen, dat die hartstogten morrend zich verheffen? Indien iets ons moest verwonderen, dan zou het zijn, dat de godsdienst, alhoewel door de hartstogten vervolgd, nogtans het vermogen behoudt hetwelk zij haar betwisten. Bemerk bovendien dat al die haat op de Katholijke Kerk *alleen* nederkomt, omdat zij alleen het gezag bezit en uitoefent, dat de hoogmoed kwetst. Men verontrust zich weinig of zij deze of gene leerstukken leert, maar men is verontwaardigd dat zij weigert verlof te geven van niet te gelooven. Ook laten haar vijanden het Protestantismus in vrede, dat zelf alle gevoelens in vrede laat, of ten minste er geen kan bestrijden, zonder zijn fondamenteel beginsel te overtreden, dat aan alle leerstellingen, hoe tegenstrijdig ook, volle vrijheid verleent.

Men bedriege zich niet; het atheismus is zeldzaam; het is niets dan een afgrijselijke twijfel in eenige duistere zielen, waar het de wroegingen tracht te smooren. De meeste der menschen erkennen gaarne de noodzakelijkheid eener godsdienst, zelfs voor zich zelven; al wat zij vragen is, dat zij aan het verstand zijn onafhankelijkheid niet beneme, of dat zij slechts met hunne toestemming, *wet* worde. Zoodanig zijn alle godsdiensten, die op het bijzonder onderzoek gegrond zijn. Zij kwellen niemand, verontrusten niemand, omdat zij tot niemand zeggen: *geloof*, en wijl men wel weet, dat die zoogenaamde leerstellingen slechts gedachten zijn van een mensch, die de overige menschen geenszins van het regt berooven om verschillend te denken.

De hoogmoed is dus veilig in die soorten van filosofische systemas, [illegible] noch gehoorzaamheid bestaat. Hij vindt er zelfs een voedsel in, dat even zoet als verderfelijk is. Wanneer de mensch zich zelven eene godsdienst maakt, dan is hij gewoonlijk beter dan die godsdienst, juist omdat hij haar voor zich zelven gemaakt heeft, en dus ook zoo als zij aan zijne rede, aan zijne neigingen het best voegde. Bij de Katholijken is zulks geheel anders: zij zijn altijd minder goed dan hunne leer, omdat deze wezenlijk *de wet Gods*, eene volmaakte wet is, die van den mensch de volmaaktheid van God zelven eischt, of de volmaakte eenstemmigheid van de rede met de oneindige waarheid, en van haren wil met de eeuwige orde door God vastgesteld. *Wees volmaakt, gelijk uw Hemelsche Vader volmaakt is.* Zoodanig is het doel naar hetwelk wij moeten streven, en wij bereiken het nimmer hier op aarde, want ook de regtvaardigste heeft altijd gebreken, talrijk genoeg om zich diep te verootmoedigen. Zoo is het dezelfde blik op zich zelven, die den hoogmoed van den aanklever eener sekte voedt, die den hoogmoed van den Katholijk vernedert, en het geloof alleen van dezen is eene akte van ootmoedigheid, wijl het eene akte van gehoorzaamheid is.

Er is slechts ééne dwaling in de wereld: de opperheerschappij der menschen; slechts ééne misdaad: de opstand tegen God. Al de ongeregeldheden van het hart en van de rede spruiten daaruit voort, gelijk het werksel uit zijne oorzaak. Nu is het de katholijke godsdienst alleen, die de opperheerschappij van God en de afhankelijkheid van den mensch ten volle erkent. Ziedaar de ware, de eenige beweegreden van dien uitsluitenden haat, waarmede zekere menschen, die de zucht naar onafhankelijkheid en den afkeer van elken regel tot het uiterste drijven, de godsdienst vereeren. Zoolang zij nog maar het kleine getal uitmaken, door de wetten der maatschappij, door de zeden, de gebruiken, de publieke opinie bedwongen, kan men slechts onvolkomen over de gevolgen hunner dwaling oordeelen. Maar indien hunne gevoelens die eener gansche natie, of van het grootste deel eener natie worden, dan ont[illegible] zich al de afschuwelijke gevolgen hunner [illegible] theorie; want wanneer de volken eenmaal [illegible] godsdienst hebben afgeschud, dan [illegible] meer dat hen tegenhoudt; zij gaan tot [illegible] voort tot aan den bodem des afgronds.

(1) Wij hebben, om den tekst van den Schrijver getrouw over te zetten, de *revolutionairs* als de bestrijders en haters der godsdienst beschouwd; het behoeft echter geen betoog dat men, in plaats van het woord *revolutionairen*, veilig de mannen der *geheime genootschappen* kon stellen, wijl deze de mannen der revolutie tegen godsdienst en Staat bij uitnemendheid zijn. Vert.

In spijt van het dubbelzinnig antwoord dat, gelijk wij hebben medegedeeld, door den Pruissischen minister von Manteuffel op de billijke, gemotiveerde klagten der Keulsche huisvaders over de ministerieele besluiten van 16 Julij gegeven is, gaan de Katholijken van Pruissen, die zich hunne konstitutionneele vrijheid zoo gemakkelijk niet laten ontrooven, steeds voort met hunne billijke klagten voor den troon van hunnen Vorst te brengen. En, in der daad, moge het van den eenen kant den Katholijk ten pligt gesteld zijn voor stad en land belastingen op te brengen, tot welke hoogte die ook worden opgedreven; van den anderen kant zoude het, zoodra het zijne godsdienst, zijn geweten betreft, geen pligt, maar eene schuldige lafheid zijn, indien hij niet met alle kracht, met alle wettige middelen zich verzette tegen den dwang, dien men uit onkunde of uit boosaardigheid aan de hem door de Konstitutie gewaarborgde vrijheid van godsdienst zou willen aandoen.

Er zou geen einde aan komen indien wij melding wilden maken van de talrijke adressen, die ter zake der ministerieele vervolging van de godsdienst van twee vijfden der bevolking van Pruissen, tot hunnen Koning gerigt worden. Alle ademen zij den geest van christelijke liefde; zij zijn kalm, maar krachtig. Uit de menigte van die ons reeds onder het oog zijn gekomen, willen wij, om er onzen lezers een flaauw denkbeeld van te geven, slechts een paar zinsneden aanhalen uit het adres, dat op den laatsten Zondag van Sept., door de Katholijken van Halle a. d. S. na de Hoogmis, (bij gebrek aan een ander ruim lokaal) in de Kerk zelve geteekend is. Men leze, en oordeele dan of ook niet bij de Katholijken van Pruissen het hart warm klopt voor het dierbaar erfdeel hunner vaderen, de vrijheid van godsdienst en van geweten. Zij luiden aldus:

»...... Bovendien blijkt uit die besluiten, zaamgevat met de gelijktijdige verschijnselen op het gebied van het protestantsch-godsdienstige leven en van de literatuur van den dag, de verregaande onbekendheid met de katholijk-kerkelijke instellingen, welke wij hier, te midden onzer protestantsche broeders en medechristenen wonende, reeds zoo dikwijls in de gelegenheid waren op te merken. Wij hebben wel is waar tot dus verre gemeend, dat ten minste in den kring van onze hooge staatsdienaren degelijker kennis van het wezen en den aard der Katholijke Kerk en van hare inrigting bestond; doch tot onze diepe smart moeten wij het voor Uwe Koninklijke Majesteit betuigen, dat het bedoeld besluit enkel en alleen in den geest der alledaagsche zienswijze van het gewone [illegible]

»Terwijl echter dit laatste tegenwoordig overal, waar het gelegenheid vindt om tot betere kennis te geraken, zich van de ouderwetsche vooroordeelen tegen de tot dusverre niet genoeg gekende en veel verguisde Kerk tracht te ontdoen, zoo had men wel met regt mogen verwachten, dat ook Uwer Majesteits ministers de huidige quæstie eene diepere beschouwing en eene grondiger behandeling, hadden waardig geacht.

»Deze algemeen gekoesterde verwachting is echter, helaas, niet vervuld geworden. De bedoelde ministerieele besluiten moeten veeleer, in de oogen van onkundigen, die overal de meerderheid uitmaken, voorkomen als eene plegtige bevestiging en officieele bekrachtiging van al die ongegronde verdenkingen en smaadredenen, welke sinds lang reeds eene zekere klasse van evangelische predikers, ten hoon van alle geschiedkundige waarheid, over de Katholijke Kerk en hare leer en instellingen, op de christelijke kansels heeft uitgestort. Als eene proeve van die lasterlijke kanselredenen, welke, God dank, bij het nadenkend gedeelte onzer bevolking geen weerklank hebben gevonden en zelfs bij de mindere beschaafde volksklasse bijna spoorloos vergeten zijn, veroorloven wij ons tot onze eigene regtvaardiging een exemplaar der den 29 Junij ll. in de Lieve-Vrouwen-kerk alhier door den konsistorieraad Dr. Tholuck, professor der theologie aan de universiteit, gehouden en later in druk verschenen preek, hier bij te voegen, waarbij wij nog nederig moeten opmerken, dat de mondelingsche voordragt, volgens de getuigenis van den medeondergeteekenden kath. pastoor, alsmede van aanzienlijke protestantsche oorgetuigen nog veel erger en hatelijker is geweest, dan de gedrukte.

»Nooit of nimmer kunnen wij er ons echter een begrip van vormen, dat onze verlichte regering in de tweede helft der negentiende eeuw, in de beoordeeling van katholijke volksmissien en gestichten van onderwijs, zich meer zou laten leiden door den blinden ijver van enkele protestantsche predikanten, welke bovendien bij de hunnen zoo weinig weerklank vinden, dan door het onpartijdig oordeel van alle onbevangen tijdgenooten en ooggetuigen, alsmede door de onvergankelijke grondslagen van waarheid, regt en billijkheid. Desniettemin geeft Uwer Majesteits meermalen gebleken diepe kennis en billijke waardeering der katholijk-kerkelijke zaken den zekeren waarborg, dat geen enkel onzer konstitutionneele regten zal gekrenkt worden.

Men schrijft ons uit Hoogwoud (prov. Noord-Holland), dd. 7 Oktober:

»Eergisteren had alhier in de katholijke kerk de plegtige instelling plaats van de godsdienstige en heilzame oefening van den Kruisweg. De inzegening der statiën werd niet alleen door Katholijken, maar ook door sommige Protestanten met eerbied en belangstelling bijgewoond. Elk der aanwezigen scheen te gevoelen dat wij Christenen zijn door Christus, die met den Vader en den H. Geest één God is, en loofde de Voorzienigheid voor het beleven van dezen plegtigen en indrukwekkenden dag.”

Uit Zwolle wordt gemeld dat er plan bestaat om in het dorp Heino, 2½ uur, alsmede te Wijthen 1½ uur van de stad, voor de talrijke Katholijken aldaar nieuwe kerkgebouwen te stichten; iets waaraan sinds lang eene dringende behoefte wordt gevoeld.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wetsontwerp tot regeling van de strafwetgevende magt der waterschapsbesturen, die volgens Art. 1 tegen overtreding der keuren met geldboeten van hoogstens ƒ25 en gevangenisstraf van 1 tot 3 dagen, te zamen of afzonderlijk, kunnen bedreigen. Andere thans bestaande straffen zijn met afkondiging dezer wet vervallen (Art. 2). Wanneer de overtreding binnen den tijd van een jaar herhaald wordt, kan de regter het dubbele der bovengenoemde straffen uitspreken (Art. 3). De geldboeten komen ten voordeele van het waterschap, en zoo die binnen de twee maanden, nadat de veroordeelde tot betaling is aangemaand, niet voldaan zijn kan de regter gevangenisstraf daarvoor in de plaats stellen, welke echter in het geheel nimmer 7 dagen kan te boven gaan (Art. 4, 5 en 6). Wanneer de waterschappen nalatig zijn in het doen van noodzakelijke werken, zal daarin ter hunner kosten door Gedeputeerde Staten worden voorzien (Art. 7 sqq.). Bij verschil over waterschapsbelangen, die meer dan eene provincie raken, beslist de regering bij een gemotiveerd besluit (Art. 18).

Tusschen de Nederlandsche Regering en den Senaat der vrije stad Hamburg is eene overeenkomst gesloten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners, welke door wederzijdsche gevolmagtigden op den 30 Sept. 1852 te Hamburg is onderteekend.

Z. M. heeft 1e de door de gemeentebesturen van Aalst, Dommelen, Luijksgestel en Nuenen-Gerwen c. a. gedane benoemingen der burgemeesters J. van de Ven, E. Keunen, P. C. Rombauts en J. de Vries tot sekretaris, goedgekeurd; 2e J. C. Klaassen eervol ontslagen als ontv. van het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te 's Her- [illegible] van Manen eervol ontslagen als kommissaris tot den straatweg langs de Zuiderzee; 4e benoemd tot kommissarissen van den straatweg langs de Zuiderzee, de heeren: A. J. Krudop, burgemeester van Elburg; Mr. G. A. de Meester, sekretaris der stad Harderwijk, en Mr. G. A. Hoefhamer, wethouder der stad Elburg; 5e benoemd: tot kontroleur voor de in- en uitgaande regten en acc. bij het Rijks entrepôt te Rotterdam, J. Plugge; tot kommandeur der ambulante recherche te water voor de in- en uitgaande regten en accijnsen in de tweede afdeeling, met rang van kontroleur van de 3de klasse, de heer J. G. van Ravesteijn.

Bij koninklijk besluit van 5 Okt. is bepaald, dat de census, welke voor de kamer van koophandel en fabrieken te Gouda was vastgesteld op ƒ15, voortaan zal zijn ƒ6 in hoofdsom.

Blijkens een, door tusschenkomst van Zr. Ms. gezantschap te Konstantinopel ontvangen berigt, heeft gedurende 1851 de gezamentlijke invoer te Smirna bedragen eene waarde van 129,366,440 Turksche piasters. Van die artikelen voerde Nederland in 1320 v. boter voor 59,400 p.; 120 k. loodwit voor 18,000 p.; 168 z. en v. spijkers voor 126,000 p.; 660 v. en k. eetwaren voor 858,000 p.; 44 k. en v. droog voor 19,800 p.; 32 k. bewerkt ijzer voor 41,600 p.; 660 k. en v. brandewijn voor 471,450 p.; 28 b. en k. manufacturen voor 154,000 p.; 130 st. molensteenen voor 2620 p.; 14 z. en v. diverse artikelen voor 28,000 p.; 18 v. kruid voor 2800 p.; 3 k. ijzerwerk voor 10,500 p.; 1165 v. suiker voor 1,048,500 p.; 180 k. en v. gezouten eetwaren voor 27,000 p.; [illegible] 8500 p.; 1029 v. tabak voor [illegible] p.; 180 k. glaswaren voor 9000 p.

Volgens eene van den Nederl. vice konsul te Livorno ontvangene mededeeling, is die haven gedurende de eerste zes maanden van het loopende jaar door 14 schepen onder Nederl. vlag bezocht geworden.

Volgens eene van Zr. Ms. konsul-generaal in Griekenland ontvangene mededeeling, is de quarantaine voor vaartuigen, uit havens van Syrie en Egypte in Griekenland komende, van 8 tot op 5 dagen verminderd.

Van Regeringswege is ten behoeve der Kamers van koophandel en fabrieken te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht verzonden een schrijven van den kapitein ter zee F. W. Freudenberg, kommandant van het fregat *Prins Frederik der Nederlanden*, van 1 Mei 1852, N°. 59, houdende handelsberigten betrekkelijk de Oost- en Westkust van Zuid-Amerika, met bijlagen.

's GRAVENHAGE, 7 Oktober. Z. Exc. de Minister van Justitie wordt heden middag in de residentie terug verwacht.

NIJMEGEN, 6 Okt. Ook voor de arrondissements-regtbank alhier is door het bestuur der domeinen, uitgeoefend wordende door Z. Exc. den minister van Financien, eene regtsvordering aanhangig gemaakt, en wel tegen het bestuur van het polderdistrikt Overbetuwe, ten einde zich te hooren veroordeelen, om het beheer der geestelijke goederen, hetwelk door hetzelve zoude zijn gevoerd, aan het domein-bestuur over te geven, en deswege rekening en verantwoording te doen. Het gedaagde polderbestuur heeft echter dezen eisch aanvankelijk bestreden, door het opwerpen eener exceptie van nietigheid van dagvaarding, bewerende onmogelijk op de zoo onduidelijke en onbepaalde vordering des eischers te kunnen antwoorden, en zulks vooral [illegible] die niet aan het polderdistrikt toebehooren, terwijl, behalve dat in de dagvaarding de gronden, waarop de ingestelde eisch rust, niet behoorlijk zouden zijn omschreven, daarin met geen enkel woord de goederen worden aangeduid, voor welker beheer rekening en verantwoording wordt gevorderd. Het domeinsbestuur heeft hierop in het midden gebragt, dat dit beweringen en middelen van verdediging kunnen zijn ten principale, maar volstrekt ongenoegzaam zouden zijn, om de nietigheid der dagvaarding aan te toonen. Omtrent dit tusschengeding hebben op gisteren de pleidooijen plaats gehad, en nadat de heer officier van justitie zal zijn gehoord, zal alsnu door de regtbank, alvorens ten principale worde voort geprocedeerd, op de onderhavige exceptionele eisch en konklusie behooren te worden regt gedaan. *(U.)*

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag 7 Oktober.

In de zitting van heden zijn ingekomen:

a. de navolgende in het vorige zittingjaar onafgedaan gebleven wets-ontwerpen, te weten:

1°. dat houdende regeling der strafwetgevende magt van de waterschapsbesturen;

2°. dat tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering in Nederlandsch-Indië;

3°. dat tot vaststelling van het reglement op het beleid der [illegible]

4°. dat tot regeling van het muntwezen in West-Indië en ter Kust van Guinea;

5°. dat tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1850; en

6°. dat tot wijziging der bestaande toltarieven op Sint Martin (Nederlandsch gedeelte), waarvan het eerste, vierde en vijfde zijn gewijzigd geworden;

b. afschrift eener tusschen Nederland en Wurtemberg gesloten overeenkomst tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners.

De Kommissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot wijziging der wetten tot regeling der begrooting van uitgaven op het Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van Domeinen en tot amortisatie van schuld over 1851, heeft haar eindverslag ter tafel gebragt. De beraadslaging over dit wetsontwerp is bepaald op aanstaanden Maandag, des voormiddags ten elf ure.

Naar aanleiding van art. 132 van het Reglement van Orde heeft de Kamer beslist, dat alle werkzaamheden, zoo van haar zelve of van benoemde kommissien, die in de vorige zitting onafgedaan zijn gebleven, voor zooverre zij niet de behandeling van voorstellen des Konings betreffen, in deze zitting zullen hervat worden. Onder die werkzaamheden behoort onder anderen het nemen eener beslissing omtrent de konklusien op de rapporten, uitgebragt door de respektive kommissien wegens:

1°. het jaarlijksch verslag omtrent den toestand der kolonien over 1849, voor zooveel de West-Indien betreft;

2°. het verslag wegens de rekeningen [illegible]

3°. het verslag nopens de rekening betrekkelijk het Fonds van kolonisatie van behoeftigen.

De Vergadering heeft besloten de beraadslaging over die konklusien te houden op Maandag 11 Okt. aanstaande, na afloop der behandeling van het hierboven vermelde wets-ontwerp.

In deze zelfde vergadering heeft de heer de Lom de Berg, [illegible] zitting genomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Oktober. Heden werd te Toulouse ter eere van den Prins-President een luisterrijk spiegelgevecht gegeven, ter herinnering aan den slag, die in 1814 onder de muren van Toulouse werd geleverd.

Morgen zal de Prins zijn plegtige intrede te Bordeaux doen. Men vermoedt dat alsdan een zoo [illegible] luister zal ten toon gespreid worden, als nog niet is gezien.

— In de hooge kringen wordt thans getwist over de wijze waarop de President ontvangen moet worden. Sommigen meenen dat eene prachtige keizerlijke, anderen dat een zeer eenvoudige ontvangst de beste is en het meest overeenkomende met de bedoelingen van den President. Een tweede punt van questie is de titel. Zal men den

Vorst heeten Napoleon I, waardoor de groote oom, de Keizer zou worden geïsoleerd in de geschiedenis; of wel Napoleon III, in welken titel al de overleveringen zouden vereenigd zijn? De gevoelens zijn daarover zeer verdeeld.

— In het departement Opper-Loire zijn eenige personen gearresteerd, die men zegt dat in betrekking staan tot het komplot van Marseille.

— Men wil thans weten dat de reis van den heer Bocchiochi naar Konstantinopel ten doel heeft de in vrijheidstelling van Abd-el-Kader, met dien verstande echter, dat daardoor de rust in Algerië niet zal kunnen verstoord worden. De stad Marseille, die grooten handel met Algerië drijft, is echter in het geheel niet op haar gemak wegens den uitslag dier onderhandelingen. Engeland schijnt van zijne zijde wantrouwen te koesteren en heeft een zaakgelastigde naar den Bey van Tunis gezonden, die nog altijd in zeer ziekelijken toestand verkeert, ten einde hem te bewegen, om zijn neef tot zijn opvolger te benoemen, om daardoor te beletten, dat de Franschen de magt in handen krijgen.

— Te Arona zijn 250 exemplaren van Victor Hugo's *Napoléon de Kleine* in beslag genomen.

— Het hof van assises [illegible] devais, ambtenaar bij de brievenposterij, die van 1840 tot 1852 waarden had verduisterd ten bedrage van 212,565 francs, veroordeeld tot 8 jaren konfinement. De jury had hier verzachtende omstandigheden aangenomen.

— In deze hoofdstad heeft men eene bende zeer jeugdige dieven ontdekt. Die ongelukkige en reeds zoo diep gezonken kinderen stonden onder den bandietenhoofdman, G....., 8 jaar oud; deze heeft zich echter schuil weten te houden.

— De heer Barthe berekent dat in Frankrijk 900,000 Protestanten zijn, zoo Kalvinisten als Lutherschen. De Kalvinisten hebben 511 leeraars, verdeeld over 62 departementen, en 600 bedehuizen, waarvan 121 in het dep. Gard; De Luthersche zijn het talrijkst in den Neder-Rhijn. Daar zijn er 30,000 te Straatsburg en 15,000 te Parijs. Zij bezitten 249 leeraars.

Daarenboven zijn er 25 departementen, waar protestantsche sekten wonen die onder geen konsistorie staan of geen geautoriseerd kerkgebouw hebben. In het dept. [illegible] protestantsche gemeente (Congenies) die 1000 zielen telt, welke weder onderverdeeld zijn in ruim 700 Kalvinisten, 32 Methodisten en 51 Kwakers. Ook vindt men er [illegible], die de afschaffing van alle heilige diensten voorstaan en een algemeen priesterschap begeeren. Nog zijn er in het geheel 3000 Methodisten in Frankrijk, 5000 Anaabaptisten en 87,000 Joden, welke laatsten 8 [illegible]

[illegible] het *perpetuum mobile*. Hij had alle spotternijen en allerlei getrotseerd en zich alle opofferingen getroost, om zijnen arbeid te kunnen voortzetten. Vrijdag ll. had hij zijn doel bereikt; zijne machine was voltooid en met den uitroep: *Thans kan ik sterven!* snelde hij de deur uit. Hij had naauwelijks eenige schreden gedaan of de ongelukkige stortte dood ter aarde; een aanval van beroerte, het gevolg van overmatige blijdschap, maakte een eind aan zijn leven. Het is nog onbekend, of de machine werkelijk de eeuwigdurende beweging daarstelt, dan wel of anderen den weg zullen kunnen vinden, in het ingewikkeld zamenstel van het werktuig.

MADRID, 1 Okt. Gisteren had de plegtige begrafenis plaats van het stoffelijk overschot van den hertog de Baylen. Het werd met groote staatsie naar de kerk van Atocha overgebragt. Het geheele garnizoen was bij deze gelegenheid onder de wapens gekomen. Alle broederschappen met hunne banieren, Mgr. de Aartsbisschop van Toledo, geadsisteerd door een ander prelaat, gingen de lijkkoets vooraf, die bedekt was met de *insignien* van den doorluchtigen overledene. De lijkkoets werd getrokken door zes paarden. De gen. Villacampa, del [illegible] schillende gekonstitueerde ligchamen en de officieren van het garnizoen volgden het lijk. Gedurende den tijd dat de stoet van de kerk San Isidoro naar die van Atocha trok, hoorde men bij korte tusschenpoozen salvos uit zwaar geschut. Er was eene tallooze menigte op de been. Na afloop van de plegtigheid, werden de sporen de kommandostaf en de degen des overledenen, naar het museum der artillerie gebragt, om daar bewaard te worden ter gedurige gedachtenis aan den overleden held.

— De openbare inkomsten gedurende de maand Augustus hebben bedragen 133¼ mill. realen, tegen 121½ mill. in dezelfde maand van het afgeloopen jaar.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Okt. Het gerucht loopt dat het Parlement [illegible] laatste week dezer maand tot het behandelen [illegible] onderwerpen zal bijeengeroepen [illegible]

— [illegible] heeft dezer dagen de tijding ontvangen van eene treffende en treurige schipbreuk, waarbij zestien personen het leven verloren hebben. De kapitein Pearson, de eenige overgeblevene, verhaalt in een verslag aan zijne reeders, de volgende bijzonderheden over deze ramp, waaraan hij alleen ontkomen is:

»De brik *Maize*, van Tyne, was uit Ibrail (Zwarte Zee) onder mijn bevel gezeild, met eene lading graan voor Queenstown (Cork), alwaar mij mijne nadere bestemming zou aangewezen worden. In de tweede helft der maand Julij hebben wij Malta aangedaan en vertrokken van daar den 28 Julij, toen op den 3 Augustus, na nog slechts weinig wegs afgelegd te hebben, een hevige storm over ons vaartuig losbarstte.

Ten tien ure des avonds, toen de storm zijne hoogte scheen bereikt te hebben, sloeg de bliksem aan boord en den grooten mast volgende, barstte hij op het dek uit, sloeg daar een zoo groot gat, dat het als in twee stukken gescheiden werd. In minder dan 5 minuten zonk het schip onder onze voeten weg met de 14 matrozen, die de bemanning uitmaakten, en 2 passagiers, welke wij te Malta opgenomen hadden.

»Ik bevond mij gelukkig op het achterdek. Na eenige oogenblikken, te midden van het kielwater en de stukken van het schip geworsteld te hebben, kwam ik weder boven en ik kon mij gelukkig aan eenige roeispanen, die onder mijn bereik dreven, vastklampen. Mijne eerste zorg was toen, rond te zien of eenige mijner reisgenooten aan de schipbreuk ontkomen waren; ik riep te vergeefs herhaalde malen: niemand antwoordde mij: maar bij het licht van den laatsten bliksemstraal zag ik den bootsjongen, op eenigen afstand van de plaats waar ik mij bevond, zich nog aan eene plank vasthoudende. Ik naderde en plaatste hem naast mij op de roeispanen, aan welke ik reeds mijn behoud te danken had.

»In dien toestand, met het ligchaam geheel onder water, bragten wij het overige van den nacht door, alleen zwemmende om het verstijven onzer ledematen te voorkomen en, te midden der dikste duisternis, niet wetende waarheen ons te wenden. Eindelijk brak de dag aan, doch de zon vertoonde ons slechts eene onoverzienbare eenzaamheid. Gedurende zeven doodelijke uren vestigden wij te vergeefs onze oogen naar den gezigteinder; geen zeil, geen teeken van menschelijk leven vertoonde zich.

»Tegen den middag uitte de arme jongen, dien ik naast mij had, en van vermoeijenis uitgeput, niet meer sprak, eenige onverstaanbare klagten, en, niet in staat langer aan de koude en de smart wederstand te bieden, liet hij de roeispaan, die hem ondersteunde, los en zonk in de diepte weg om niet weder boven te komen.

[illegible] naauwelijks staande houden en [illegible] vingers hielden slechts werktuigelijk de roeispanen vast, met dat laatste instinkt, dat den mensch eerst bij het jongste oogenblik verlaat. Weldra verloor ik het bewustzijn van alles wat rondom mij omging en was bijna dood van uitputting, toen ik ontdekt werd door een Noorweegsch vaartuig, welks kapitein mij aan boord nam.

Zeventien uren waren verloopen, sedert de *Maize* gezonken was, en sedert dien tijd was ik in het water, niets aanhebbende dan een flanellen hemd; het andere had ik gebruikt om de roeispanen, die mij ondersteunden, aan elkander te hechten; en daar mijn broek mij in het zwemmen hinderlijk was, had ik mij al spoedig daarvan ontdaan.

»Door de goede zorgen, welke mij aan boord van het Noorweegsch vaartuig werden toegediend, keerde ik spoedig tot het leven terug en haast mij, zoodra ik mij tot schrijven in staat gevoel, u het treurig verhaal mijner schipbreuk mede te deelen, met verzoek alle openbaarheid te willen geven aan mijne gevoelens van levendige dankbaarheid voor mijne redders.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 7 Okt. Omtrent de stemming der Hessische Tweede Kamer te Darmstadt nopens de tolquestie, zegt het *Mainzer Journal*: voor het Pruissische stelsel streden in gesloten gelederen zoowel de Gothasche partij als de demokraten.

— Het stadsgerigt van Aschaffenburg heeft eene gansche reeks rongiaansche, socialistische en demokratische geschriften verboden.

BERLIJN, 7 Okt. De *N. Pr. Zeitung* (*Kreuzzeitung*) is in beslag genomen. Zij verklaart niet te weten *waarom*, en zal in hare houding en politiek, zoowel ten aanzien van zaken als van personen niet het minste veranderen. Zij houdt van energie en konsequentie, en weet wel waar zij beide niet behoeft te zoeken. De ministeriëele *Zeit*, zegt daaromtrent: Er is geen gevaarlijker dwaling dan onbedachtzaamheid met energie, en blindheid met konsequentie te verwarren. Veel is er bij dat blad slechts *huichelarij* en *voorwendsel*, wat in den mond van andere lieden eerlijke overtuiging zou kunnen zijn.

— Het berigt der *N. Pr. Ztg.*, dat de Oostenrijksche regering voorstellen had gedaan betreffende de tolkwestie, wordt door de *Pr. Ztg.* tegengesproken.

BELGIE.

BRUSSEL, 7 Okt. Ofschoon er reeds vele namen genoemd worden van de te benoemen nieuwe kabinetsleden, blijft het echter nog grootendeels bij geruchten. Men schijnt vooral met de portefeuille van justitie verlegen te zijn, vermits de heer Orts er voor heeft bedankt. De heer van Hoorebeke zou in het kabinet blijven, en de heer Liedts *ad interim* het bestuur der finantiën voeren.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 8 Oktober.

ONDERTROUWD (7 Okt.): H. C. Tombergh met L. A. T. Hoelen. - D. W. Broens met S. E. Elmers.

GETROUWD (6 Okt.): J. Schouten met A. van Kerkwijk. — (7 Okt.): F. W. Bekker met M. M. Stants. - L. 't Hoen met M. Dittmar. - G. C. Poggenbeek met S. D. L. Verbeek. - J. G. Lepper met A. H. Bolmer. - J. van Voorst met G. E. C. Vetkeuter, wed. E. Glazer. - L. Levison met R. Posno. - J. C. van Essen met M. M. Jacobs. - L. W. E. Rauenhoff met M. des Amorie van der Hoeven.

BEVALLEN (4 Okt.): G. A. M. van Rinsum, geb. Smit, Z. (6 Okt.): D. M. Jagtman, geb. Dagneaux, Z. - L. J. W. Lugt, geb. Scheltema, Z.

OVERLEDEN (1 Okt.): J. J. Nagel, geb. Pijl, 79 j. — (2 Okt.): F. W. Schmaling. — (3 Okt.): A. W. D. Jourdany, 73 j. - A. M. Hashagen, wed. C. Mulder, 68 j. - J. P. Wehlburg, 31 j. — (4 Okt.): H. J. Niewindt, geb. Hedger, 55 j. — (7 Okt.): J. B. Wiesner, 50 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		7 Okt. 4½ u. gebl.	8 Okt.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.	2½	63 7/16	63½	63¾	63⅝
Dito Dito	3	76⅛	76⅛		
Dito Dito	4	95¾	95¼	96⅛	95¾
Dito Obligatien O. I.	4	95¼	95½		
Amortis. Syndic.	3½		95⅝		
Handel-Maatschappij	4½	124¾			
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½	51¼			
Dito bij Rotsch. en Volksv.		51⅞	50⅞		
Frankrijk, Obligatien	3				
Spanje Nieuwe	1	23 13/16	23⅞	23 15/16	
Dito	3	50⅝	50⅝		
Dito Binnenl. 2400 P.		45⅝	45⅝	45 11/16	
Coup. Bewijzen.		2 13/16			
Amortisable Schuld		6 1/16	6 3/16	6¼	
Portugal te Londen	5	42	41¼	41 13/16	
Dito Dito	4	38 9/16	38 7/16	38½	
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	107¾	107⅞		
Dito Dito 1828 en 1829	5	106⅝			
Cert. bij do. 1831 en 1833	5	96⅞	96¾		
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	90⅞	90⅞		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4		90½	90 9/16	
Dito bij id. 5de Serie	4		90¼		
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito	4	71¾			
Polen, Certifikaten	4	85	85		
Dito Aand. à fl. 500		161¾			
Dito met Lot. à 300					
Amerika, Bank-Actiën		4½	4	[illegible]	
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 f					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	78⅛	77¾	78 1/16	
Dito 1847	2½	40⅝	40 7/16	40 9/16	
Dito 1851	2½	40⅝	40 11/16		
Dito 1849	5	90 3/16	90⅛		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	68¼			
Letter B	5	89⅞	90[illegible]		
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito 250					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.					
Brazilie te Londen 1824	5		100¼		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
Peru	3½				
Mexico Nieuwe	3	25	25⅜	25¼	
Venezuela à £ 100	3½				
Grenada à £ 100		[illegible]			
Dito Uitgestelde		4 [illegible]	[illegible]	[illegible]	
Ecuador à £ 100		4 1/16			

Onze fondsenmarkt was heden over het geheel iets williger gestemd, en waren inzonderheid Binnenl. fondsen zeer gezocht; in Buitenl. effekten vertoonde de handel geene levendigheid.

Koers van het Geld: Beleening 2¼ pCt., Prolongatie 2¼ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f 56 5/16	Livorno	2/m. f [illegible]
„	zigt „ 56 11/16	Napels	[illegible]
Bordeaux	2/m. „ 56	Petersburg	[illegible]
„	½/m. „ 56¼	Weenen	[illegible]
Madrid	3/m. „ 245	Augsburg	[illegible] „ 98¾
Cadix	„ „ 245	[illegible]	2/m. „ [illegible]
Seville	„ „ 241	[illegible]	zigt „ [illegible]
Bilbao	„ „ 242	Londen	2/m „ 11,87½
Lissabon	„ „ 41¾	„	zigt „ 11,92½
Porto	„ „ [illegible]	Rotterdam	[illegible]
Genua	2/m „ [illegible]		

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 7 Okt. Belg. leen. 2½ pc. 55⅛; 1840, 5 pc. 100⅞; 1848, 100⅞; 1852, 101⅛; Spanje 1 pc. 23 7/16; Binnenl. 3 pc. 45⅝; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 6 Okt. Fransche 3 pc. 78,55; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 105,35; Schatk. 3,—; Bank-Actien 2830,—; Belg. 1840, 5 pc. 103; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 50¼; Binnenl. 3 pc. 45¾; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, —,—; 1851, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 98½.

MADRID, 1 Okt. Spanje 3 pc. 47; Ardoins 1 pc. 24⅞; Uitg. Schuld 6¼; Coupons 1¾.

LONDEN, 6 Okt. Cons. kont. 100⅛ a 100¼; op tijd 100⅛ a 100¼; Braz. 101 a 103; 1829/39 100 a 102; Den. 3 pc. 82 a 84; 5 pc. 104 a 105; Ecuad. 4¾ a 5; Gren. 21½ a 22; Uitgest. 11¼ a 11¾; Mexiko — a —; Nieuwe 24⅛ a 24⅜; Peru 4½ pc. 103 a 104; Uitgest. 63 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119, (N.) 4½ pc. 104½ a 105; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 38¼ a a 38¾; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅜ a 23⅞; 3 pc. 50½ a 51; Coup. cert. 2⅝ a 3; Passive 6 1/16 a 6 3/16; Holl. 2½ pc. 64½ a 65; id. 4 pc. 96½ a 97; Venez. 42 a 44; Uitg. 16 a 16½.

BERLIJN, 6 Okt. Schuldbr. 3½ pc. 94⅛; Loten 129¾; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97½; Pools. 4 pc. 90⅞; Loten fl. 200 22; id. fl. 300 154; id. fl. 500 92; Amsterdam zigt 142¾g id. 2/m. 142⅛g.

HAMBURG, 6 Okt. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 91; Spanje 1 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 43.

FRANKFORT, 6 Okt. Met. 5 pc. 81¾; 4 pc. 65; 2½ pc. 42; Bank-Actien 1368; Darmst. Loten fl. 50 90½; id. fl. 25 31¼; Badensche Loten fl. 50, 66; id fl. 35, 37½; Nassausche 28¼; Holl. 2½ pc. 63¾; Werk. Sch. 4 pc. 96¼; Sijndic. 3½ pc. 94½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek . . .	f 25,35	a —	Pruissische . .	f 34⅝	a —
Napelsche . .	- 25,30	„ —	Spaansche . .	- —,—	„ —
Div. in £St. .	- 11,85	„ —	Hamb. Russ. .	- 37	„ —
Eng. Russen . .	- 12,10	„ —	Russ. in Z. R.	- 37⅛	„ —
Fransche . . .	- 56¼	„ —	„ Pap. „	- —	„ —
Belgische . . .	- 56¼	„ —	Pools. in Fl.	- 27⅞	„ —

Coup. Portug. Binn. Schuld, 2e Semester 1852 (N°. 21) f 46.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f	9,60	a	9,90
Oude Gerande Dukaten	»	5,55	»	5,65
Wigtige Souvereinen	»	11,90	»	12,—
» Pistolen	»	9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	»	9,50	»	9,60

Baren Goud en Specien à f 1412 [illegible]

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters . . . . per Stuk	f	2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	»	2,34	»	2,37
Brabandsche Kroonen	»	2,65	»	2,70
Fransche	»	2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	»	1,74	»	1,77
Zilver 1000 à 980	f	—,—	à	—,—
» 900 » 700	»	104,50	»	105,—

HOLLANDSCHE IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Door den raad van administratie is bekend gemaakt, dat de coupon N°. 12 van de aandeelen in de geldleening, groot f 2,500,000, verschijnende den 15 Oktober e. k., alsdan betaalbaar is gesteld bij de Associatie-Cassa alhier.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 7 Okt. Afloop der Veiling van 48 kisten Notenzeep, 1 baal Staartpeper, 6 kisten Pakoe Kidang of Pengha War-Yambee, heden door de Nederl. Handelmaatschappij gehouden:

13 kisten Notenzeep,	R 1ste soort	....	f -,81
31 „ Dito	A „	....	„ -,81
1 kist Dito	R 2de soort	....	„ -,75
3 kisten Dito	A „	....	„ -,79
1 baal Staartpeper,	A „	....	„ -,61
6 kisten Pakoe Kidang of Pengha War-Yambee.			f 2,26

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 3 Okt. Poolsche Tarwe tot vorige prijzen met meer handel; roode weinig ter veil en prijshoudend, verkocht: 127, 129 ℔ b. Pools. f 300, 312; 129 ℔ mind. dito f 305; 135 ℔ n. Marksche f 296; 125 ℔ b. Pools. f 285. Rogge f 2 a 4 hooger met veel handel, verkocht in Entr. 117, 118 ℔ n. Arch. f 173, 175; 119 ℔ dito f 179; in kons.: 121, 122 ℔ Pruiss. f 207, 210; 122 ℔ Donau f 200; 119 ℔ n. [illegible] f 184; 117 ℔ j. dito f 182; 116 ℔ o. Gedr. f 180. Boekweit prijshoudend: 124 ℔ n. Holst. f 230.

Op 9 [illegible] Olie in Sept. 1853 58½; Oct. 53¼; Nov. 54½ &. Raapolie op 6/w. f 31½; Vliegend f 30½, ¾; 1°. Nov. f 31, Dec. f 31[illegible] ek. f 33¾; Sept. f 34½. Lijnolie op 6/w. f 31½; Vliegend [illegible]. Hennepolie op 6/w. f 39½. Raapkoeken per 1040 st. f [illegible], 66. Lijnkoeken per 104 st. 8½, 10½.

ROTTERDAM, 7 Okt. Rogge. 148/2 ℔ Taganrog f 192 en 142/2 ℔ Archang. [illegible] te Delfshaven f 170. — Boekweit op 14./2 ℔ jarige Rijs f [illegible]. — Lijnzaad. 110, 111 ℔ Archangel f 270.

SCHIEDAM, 7 Okt. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Libau f 200 kont. — Gerst. 136/2 ℔ Koersche f 200 6/w.; 136/2 ℔ Arendsburger f 201 3/m. — Moutwijn f 15,00; Jenever f 18,50; Amst. Proef f 19,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

DELFT, 7 Okt. Boter eerste kwaliteit f 44 a 50; tweede dito f 40 a 43.

ANTWERPEN, 7 Okt. *Koffij.* Met onbeduidenden handel tot onveranderde prijzen.

Granen. Tarwe steigende, Rogge ferm maar zonder handel.

Rijst goed prijshoudend. Er zijn verkocht ca. 2000 b. *uncleaned* Arracan, 1000 b. gepeld Arracan, te leveren in Dec. a fl. 7¾ E.

Geraffineerde Suiker. Op nieuw zijn heden verkocht ca. 25,000 kil. lompen in papier, en 40,000 kil. Gestampte, tot voordeelige prijzen.

Tabak. Sedert gisteren zijn op nieuw gedaan 204 v. Kentucky en 25 v. Virginy tot verhoogde prijzen.

LONDEN, 6 Okt. *Ruwe Suiker. Vreemde.* De houders willen tot de laatste prijzen niet afgeven, van daar weinig weinig handel. Het gezond gedeelte van 1450 k. bloud Havana is verkocht voor 34 s. 6 d. a 36 s. 6 d. voor ord. a goed; 't geen boven de waarde is. Zeilende ladingen worden tot vorige prijzen gezocht. *Geraffineerd.* Gestampte met weinig vraag voor export, maar de prijzen zijn niet veranderd, en de voorraad is onbelangrijk.

Koffij. Plantage Ceylan onveranderd maar met beperkte voorraad; men handelt met voorzigtigheid. Natieve Ceylan trekt weinig de aandacht, en voor het buitenland is geen vraag.

Granen. Er was heden weinig Engelsche Tarwe ter markt; 'tgeen van de vorige markt was overgebleven [illegible] ste prijzen van H. Dingsdag verkocht. Hetzelfde geldt van vreemde Granen en Meel.

LIVERPOOL, 6 Okt. (*Per Telegraaf*) *Katoen.* Met goede vraag. Is gedaan 8,000 a 10,000 b.

BORDEAUX, 4 Okt. *Voorloop.* De dispon. 3/6 blijft genoteerd op 100 fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Volgens brief van kapitein C. Abrahansz. Jr., voerende het schip Azia, van hier naar Batavia, in dato 1 dezer, bevond hij zich toen in goeden staat op de hoogte van Portland; equipage en passagiers bevonden zich in den besten welstand.

SWINEMUNDE, 4 Okt. De geheele inventaris van het schip Annechiena Engelina, Kapt Smit, van Amsterdam naar Stettin, alhier in de nabijheid gestrand is geborgen.

RAMSGATE, 5 Okt. Het schip Onderneming, Kapt. Zwanenburg, van Amst. naar Gibraltar is alhier met verlies van boom, twee ankers en kettingen, gebroken spits enz. binnengeloopen.

Aangaande het schip Margaretha, Kapt. Paap, van Dantzig herwaarts gedestineerd, op het eiland Juist gestrand, wordt van Norden van den 4 dezer gemeld, dat het nog onzeker was of de lading geborgen zou kunnen worden; het volk had zich gered.

De Nederlandsche tjalk Heilina, Kapt. H. Panjer, van Groningen naar Londen, is volgens brief van de Zoltkamp van den 6 dezer gezonken, doch het volk gered.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

BALTIMORE, Charles, Roark: 98 v. Tabak, W. A. [illegible] Duigen, Böninger Franck en Comp., te Amsterdam.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 8 Okt. in lading naar:

Keulen	J. Dienefelt, Fredrich Wilhelm.
„	H. Berns, Coln N°. 23.
Duisburg	J. L. Arera, Oudine.
Dusseldorp & Neus	W. v. d. Poll, Wilhelmina.
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 1.
Weesel	F. Beijer, Wilhelmina.
Manheim	C. Bissinger, Concordia.
Ludwighaven	H. S. Wilson, Amstel.
Frankf. & Coblenz	J. Kievits, Frankfort N°. 17.

AMSTERDAM, 7 Okt. vertrokken:

Mainz	C. Hartman, Mainz N°. 12.
Dusseldorp & Neus	T. W. Meeuwsen, Niederrein N°. 6.

KEULEN, 7 Oct. in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Willemsen Kolln n°. 6.
Rotterdam	„ Wemmers „ „ 7.

Rijnhoogte KEULEN 7 Okt. 11 vt. 2 dm.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 11 Oktober, 's avonds ten vijf ure.

N°. 1. Een Huis, Achterhuis en Erve, Rozengracht, DD, N°. 45.
2. Een Huis en Erve, Oudebrugsteeg, N°. 3.
3. Een dito, St. Nicolaasstraat, N°. 31.
4. Een Pakhuis en Erve, Mandemakerssteeg, N°. 4.
5. Een Huis en Erve, Kalverstraat, D, N°. 148.
6. Een dito, Heerenstraat, SS, N°. 3.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed alhier aan eene kortstondige ziekte van drie dagen, na voorzien te zijn van de laatste HH. Sakramenten der Kerk, de Eerwaarde Heer CORNELIUS FRANCISCUS EEKELS, Kapellaan te Assendelft, in den ouderdom van ruim 28 jaren. Ofschoon Zijn Eerw. slechts kortelings uit Noord-Braband alhier was aangekomen, en slechts een half jaar in bediening was, heeft Hij echter door zijnen voorbeeldigen godsdienstigen omgang aller achting en liefde verworven. Het verlies van Zijn Eerwaarde wordt dan ook niet alleen door eene diep bedroefde Moeder, Broeders en Zusters betreurd, maar ook door de geheele Gemeente en ook bijzonder door den ondergeteekende.

ASSENDELFT, Den 4 October 1852.

Th. VAN DER MOOR.
Pastoor.

Familiebetrekkingen en vrienden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving dan te nemen. [illegible]

Heden overleed aan de gevolgen der waterzucht, onze teedergeliefde Vader, JACOBUS CASTELIJN, in den ouderdom van 56 jaren en 7 maanden, na voorzien te zijn van de laatste Genademiddelen onzer H. Godsdienst, diep betreurd door zijne kinderen en behuwdkinderen.

Namens dezen,
JACOBUS VAN DER MEER
en
CORNELIA VAN DER MEER,
geboren CASTELIJN.

ROELOFARENDSVEEN, 5 October 1852.
(2300)

(2304) Heden overleed plotseling in den ouderdom van ruim 71 jaren: Vrouwe G. T. C. VAN DER KUN, Weduwe van den Wel-Edelen Heer A. F. VAN SCHELLE, diep betreurd door hare kinderen, behuwdkinderen, kleinkinderen en verdere betrekkingen.

ROTTERDAM, 5 October 1852.

(2305) De Ondergeteekende, brengt het Publiek ter [illegible] gekondigde verkoop van een HUIS te [illegible], noch van een INBOEDEL en eene BIBLIOTHEEK plaats hebben zal.

Die intusschen iets van den Ondergeteekende te vorderen hebben of aan hem verschuldigd zijn, gelieven daarvan vóór den 2den November e. k. schriftelijk opgave te doen ten Kantore van de Wel-Edele Heeren O. VERWEI, Notaris te *Geldermalsem* en B. FORMIJNS, Burgemeester te *Varik*.

J. VAN VUUREN,
Kapellaan te Edam.

Men verlangt voor eene OPENBARE [illegible], een [illegible] van den Derden Rang. Men vervoege zich in persoon of met *franco* brieven bij den Onderwijzer BINNEWIERTZ te Heemstede. (230[illegible])

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

Uittreksel uit een brief van den Heer F. Turner, koopman te Peenshurst, gedagteekend 13 December 1850 aan den professor Holloway. Mijnheer! Met genoegen maak ik u eene genezing bekend door uwe onwaardeerbare zalf en pillen. Mijne vrouw leed sedert zes maanden aan eene zwerende borst die haar geneesheer niet kon herstellen. Zij beproefde toen uwe zalf en pillen waardoor zij in weinig meer dan eene maand tijds genezen is, tot verbazing van alle [illegible] die haren gevaarlijken toestand gekend hebben.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 7.75, f 15.50, f 23.50.

Potjes Zalf à f 0.90, f 2.10, f 3,30, f 8.15, f 15.90, f 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij D. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.*

(2075)

Bij den Uitgever dezer Courant is [illegible] gekomen De Tweede Druk van:

DE KRUISBERG,

GEESTELIJK GEDICHT

[illegible] VONDEL,

gedrukt in antieken stijl, geschikt om in een Kerkboek gelegd te worden . . . . 5 Cents.
Bij 50 stuks . . . . f 1.50.

VONDEL, Neêrlandsch hoofddichter, bragt dit kunstjuweel, hetwelk naast zoo vele andere meesterstukken, getuigenis geeft van zijne vurige Godsvrucht, omstreeks de helft der XVIIe Eeuw aan het licht; hij schreef in 1621, op drie-en-dertigjarigen leeftijd, reeds een lofzang op de H. Agnes, waarin katholieke gevoelens uitkomen, ofschoon hij, uit een doopsgezinden vader, doch katholiek gedoopte moeder, te Keulen geboren, in Amsterdam diaken bij de Mennisten [illegible] zaak der verdrukte Remonstranten met kracht voorstond. Tegen 1640 omhelsde hij openlijk de katholieke Godsdienst en bleef tot zijn dood toe een getrouwe zoon, een moedig verdediger, en waardig [illegible] der H. Kerk. Hij was geboren den 17n November, op den feestdag van den H. Gregorius Thaumaturgus, of WONDERWERKER, en leide een teedere liefde voor dezen zijn patroon, die waarlijk wonderen in hem gewerkt [illegible] den dag.

[illegible] bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.